BU ÇAĞIN NASRETTİN HOCASI

Kemal Sunal

Kemal Sunal medyada görünmekten hoşlanmıyordu. İşi ile evi arasında bir hayat kurmuştu. Filmlerinin aksine az ve öz konuşan, sade yaşamayı seven bir kişiliğe sahipti

AHMET ZEKİ YEŞİL İSTANBUL

Türk sinema tarihinin önemli oyuncularından biri olan Kemal Sunal 25 yıl önce, 3 Temmuz 2000 günü aramızdan ayrıldı. Bir oyuncu/sanatçı kendi döneminde çok sevilebilir, ilgi görebilir. Ancak bu sevgi ve ilginin kuşaklar boyunca sürmesi pek alışık olduğumuz bir durum değil. Kemal Sunal 70'li yıllara damgasını vuran bir sanatçı. Filmleri 50 yıl sonra bile izlenmekte ve bugün de kendisinden söz edilmekte. Filmlerinin defalarca izlenmesine karşın aynı keyfi vermesi, sıradan bir izlenme alışkanlığı olmasa gerek. Bu nedenle *"Türk halkı, üç kuşağı birleştiren Kemal Sunal'ın filmlerinden neden bıkmadı?"* ve *"Kemal Sunal neden çok seviliyor?"* gibi sorular gündemden düşmedi. Bu konuda çok şey söylendi, çok şey yazıldı. Peki, bunun sırrı çözüldü mü? Öyle görünüyor ki Kemal Sunal filmleri üzerinde düşünmeye ve filmlerindeki ince noktaları aramaya devam edeceğiz.

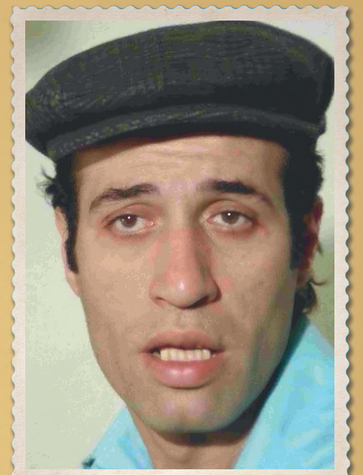

Kemal Sunal izleyicinin karşısına kimi zaman Apti, kimi zaman da Şakir olarak çıktıysa da en çok Şaban karakteriyle sevildi. Bilindiği gibi bu ad, *"Hababam Sınıfı"*nda canlandırdığı *"İnek Şaban"* karakterinden geliyor. Şaban, konuşma tarzı ve kendine has tavırlarıyla halktan biriydi. Saf görünüşlüydü ama o saflığının altında temizlik ve dürüstlük yatıyordu. Kurnazdı. Güler yüzlüydü, gülüşünde bir hınzırlık vardı. Nasrettin Hoca gibi komik ve hazırcevaptı. Köyde bir maraba veya yanaşma; şehirde ise kapıcı, seyyar satıcı, bekçi ya da mahallenin çöpçüsüydü. Köyde ağalardan, şehirde halkı ezenlerden hesap soruyor; filmin sonunda saflığı ve temizliği sayesinde hep kazanan taraf oluyordu. Bu nedenle geleneksel Türk mizahının yeni kahramanı oldu. Tabii, saf ve temiz kalpleriyle çocuklar da onu çok sevdi. Öyle çok sevildi ki Kemal Sunal'ı yolda gören hayranları *"Şaban"* diye sesleniyordu. Kemal Sunal, *"Şaban"* adıyla ilgili bir anısını şöyle anlatmıştı: *"Firma yanlışlık yaptı. Filmde adım Niyazi. Filmin adının 'Atla Gel Niyazi' olması lazım. Afişler, lobiler hepsinde 'Atla Gel Şaban' oldu. Seyircilerden bir kişi çıkıp da 'Filmdeki adın Niyazi, afişte Şaban' demedi."*

İletişim bilimci ve sosyolog Prof. Dr. Ünsal Oskay'a göre Kemal Sunal, Nasrettin Hoca çizgisini takip ediyordu. Yüksek lisans tez danışmanı Prof. Dr. Şükran Kuyucak Esen tarafından da *"Bu çağın Nasrettin Hocası"* olarak tanımlandı. Filmlerinde hakaret, küfür ve cinsellik gibi unsurlar yoktu; tüm aile fertleri birlikte izliyordu. Kemal Sunal çok sık kullandığı *"Eşekoğlueşek"* kelimesi hakkında *"Ben bunu küfür olarak görmüyorum. Biz sevdiğimiz insana da, kızdığımız insana da bu kelimeyi kullanmıyor muyuz?"* şeklinde konuşmuştu. O sadece güldürmedi; düşündürdü, sorgulattı. Çünkü filmlerinde toplumsal yaralar ve eşitsizlikler komik bir şekilde ele alınıyordu. Zaman zaman mevcut düzene gönderme yapılıyor; kan davası, töre cinayeti ve üfürükçülük gibi bazı uygulamaların yanlışlığı vurgulanıyordu. Karakterler gündelik hayattan seçildiği için çok gerçekti. Yoksul ve ezilen insanlar, Kemal Sunal'ın filmlerinde kendisini gördü. Gerçek hayatta yapamadıklarını Şaban yapınca mutlu oldu. Bu kapsamda Kemal Sunal filmleri, bir başarı öyküsü özelliği de taşır. Bu filmler Kemal Sunal'ın ifadesiyle *"Feodal değerlerden koparak kente gelmiş, ama endüstriyel değerleri benimseyememiş, yani iki arada bir derede değerler sistemi arasında sıkışıp kalmış insanı anlatıyor. Bu sıkıntılar çerçevesinde yaşanan gülünçlükleri aktarıyor. Ama aynı zamanda doğru yolu, güzelliği, saflığı, dostluğu, aşkı aramaktan vazgeçemediği için sonunda başarıyı yakalayan tiplemelerdir Kemal Sunal'ın canlandırdıkları."*

